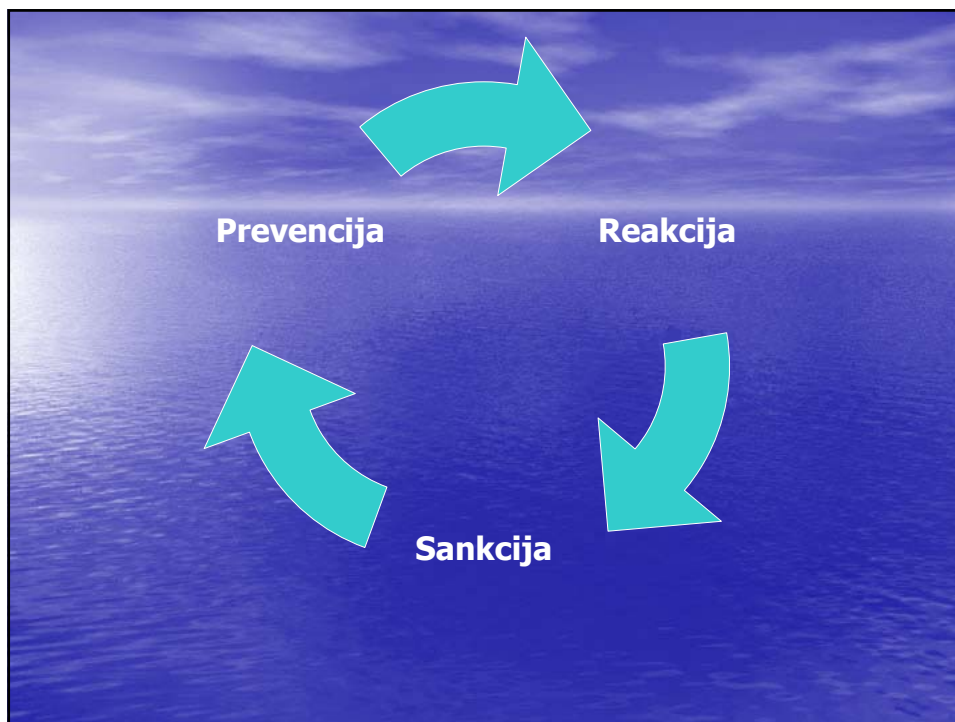

Operativna onečišćenja mora s brodova: Međunarodni i europski pravni okvir

Maja Markovčić Kostelac
Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture
Zagreb, 8. rujna 2008.

Operativno onečišćenje - Međunarodni pravni okvir

- UNCLOS 82
- MARPOL 73/78
- Konvencija o zaštiti morskog okoliša i obalnog područja Sredozemlja, 1995.
- OPRC 90
- CLC PROT. 92
- FUND PROT. 92/2003
- BUNKER 2001

UNCLOS 82

“ *Države su obvezne štiti i čuvati morski okoliš.*” (članak 192.)

- **Članak 194.** (Mjere za sprečavanje i nadziranje onečišćenja)
- **Članak 195.** (Obveza da se štetne posljedice ili opasnosti ne premještaju..)
- **Članci 197.-201.** (globalna i regionalna suradnja)

UNCLOS 82

- Onečišćenje sa brodova (članak 211.)
- Provedba:
 - Država zastave (članak 217.)
 - Država luke (članak 218., 219.)
 - Obalne države (članak 220.)

Postupci i istrage (Odsjek 7.)

- Nadležnost- država zastave (primarna nadležnost)/država luke/obalna država
- Mjere za olakšanje postupka
- Ovlaštenje
- Istraga/zadržavanje broda
- Jamstvo

Sankcije (članak 230.)

Djela izvan teritorijalnog mora- samo novčane kazne

U teritorijalnom moru- novčana kazna

Djela učinjena s namjerom i teška djela- dopuštene i druge sankcije

MARPOL 73/78

Cilj: sprečavanje onečišćenja morskog okoliša ispuštanjem štetnih tvari ili izljeva koji sadrže takve tvari protivno odredbama Konvencije

Prilog I - VI-Standardi

Ispuštanje

Ispuštanje: "...svako ispuštanje iz broda neovisno o tome čime je uzrokovano i obuhvaća svako istjecanje, odstranjivanje, prosipanje, curenje, pupanje, izbacivanje ili pražnjenje."

Ne obuhvaća:

- potapanje (London Dumping Convention);
- Iskorištavanje i prerada mineralnih bogatstava morskog dna;
- Ispuštanje radi znanstvenih istraživanja

Oslobađanje :

- Sigurnosti broda ili ljudi; ili
- Prouzročeno oštećenjem broda ili opreme:
- Osim su slučaju **namjere ili nepažnje i sa znanjem da bi šteta mogla vjerojatno nastati** (zapovjednika ili vlasnika); i
- Ako su bile poduzete razumne mjere radi sprečavanja ili smanjenje ispuštanja; ili
- tkz. odobrena ispuštanja (odobrava obalna država radi smanjenja štete)

Obveze broda

- Poštovati odredbe Konvencije (zabrana ispuštanja)
- Obvezna oprema
- Vođenje isprava i knjiga
- Raspoloživost za inspekciju
- Izvješćivanje

Obveze/prava države zastave

- Tehnički nadzor i izdavanje svjedodžbi
- Inspekcijski nadzor
- Izvješćivanje zainteresiranih država i IMO
- Provođenje istrage o onečišćenju (članak 6.)
- Provođenje postupaka protiv počinitelja i izricanje sankcija
- Izvješćivanje drugih zainteresiranih država i IMO o poduzetom

Obveze/prava obalne države

- Nadzor nad provedbom Konvencije na svom području
- Operativni nadzor
- Izvješćivanje
- Nacionalno zakonodavstvo- zabrana kršenja odredaba Konvencije i primjerene sankcije

Obveze/prava države luke

- Nadzor države luke (PSC):
 - ispravljanje nedostataka
 - zabrana isplovljenja
 - zabrana uplovljavanja
 - istražne radnje (članak 6.2.) bez obzira gdje se ispuštanje dogodilo i izvještava državu zastavu
 - zabrana prekomjernog zadržavanja broda

EU- Direktiva 2005/35/EC o onečišćenju s brodova i uvođenju kaznene odgovornosti za prekršitelje

Primjena- svako ispuštanje, neovisno o zastavi broda

- a) unutarnje morske vode;
- b) Teritorijalno more;
- c) Tjesnacima otvorenim za međunarodni prolaz;
- d) EEZ
- e) Otvoreno more

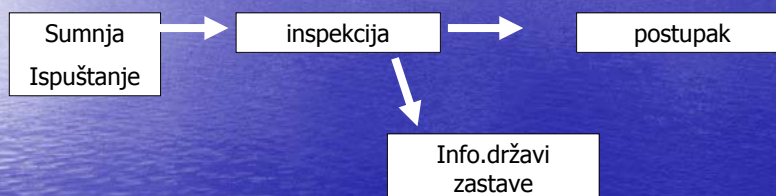
Temeljne karakteristike

- Kaznena odgovornost za onečišćenje mora s broda
- Područje primjene
- Odgovorne osobe (vlasnik, zapovjednik, član posade
- Odgovornosti: namjera, bezobzirno ili krajnja nepažnja

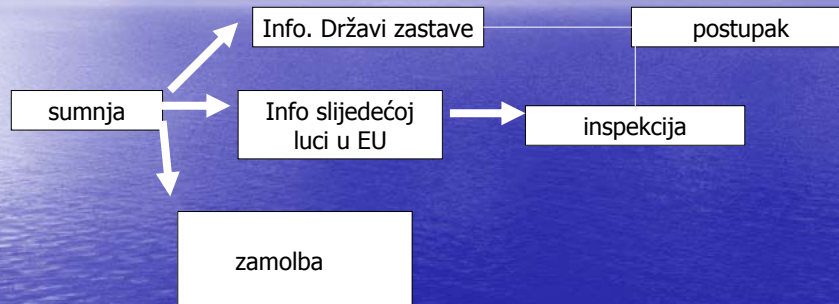
Izuzeca

- Opći izuzetak:
Dodatak I, članci 9, (opća izuzeca) 10, (posebna područja) 11a) (sigurnost) i 11c (posebno odobrenje), Dodatak II Pravilo 5,6a) ili 6c) MARPOL
- Posebni slučaj: u tjesnacima, EEZ i otvorenom moru ako je rezultat oštećenja broda ili opreme, ako *su poduzete razumne mjere radi sprečavanja ili smanjenje ispuštanja; i ako vlasnik ili zapovjednik nisu postupali sa namjerom, bezobzirno ili krajnjom nepažnjom sa znanjem da bi šteta vjerojatno mogla nastati*

Provedba- Brod u luci/odobalnom terminalu EU

Provedba- Brod u tranzitu

Provedba- Brod u prolasku teritorijalnim morem ili EEZ- onečišćenje u EEZ

Dodatne mjere

- Razvoj informacijskog sustava
- Razvoj zajedničkih smjernica
- Nadzor i rano uočavanje onečišćenja uključujući i opremu na brodovima
- Učinkovito povezivanje broda sa onečišćenjem
- Razvoj i korištenje tehničkih rješenja- satelitski nadzor i otkrivanje
- Korištenje prikupljenih informacija u svrhu pravnih postupaka

Zaključak

- Jačanje uloge obalne države
- Potreba učinkovitog povezivanja tehničkih inovacija u civilnim i kaznenim postupcima
- Potreba za zaštitom ljudskih prava pomoraca- osiguranje pravne zaštite